

Tillæg til Vore Kirkegårde bind 18 nr. 6

Foreningen for kirkegårdskultur

Nye medlemmer

Afdeling C.

- C 1005. Gårdejer B. Skeelbo, Vangstofte, Kappel.
C 1006. Kirkebetjent Peter Mortensen, Sindbjerg.
C 1007. Ingeniør J. Jermin Larsen, Odense.

Afdeling D.

- D 145. Östersunds Kyrkgårdsnämnd, Östersund, Sverrig.
D 146. Kyrkgårdsvaktmästare Tore Anderson, Borgviksbruk, Sverrig.

Generalforsamling

Foreningen for Kirkegårdskultur afholdt sin ordinære generalforsamling i Sorø den 9. juni 1954 med dagsorden i henhold til lovene.

Foreningens formand, stiftsprovst *Carl Bay*, Ålborg, indledede mødet med at mindes to af foreningens trofaste medarbejdere, der i det forløbne år er afgang ved døden, forhenværende kirkeminister *Johs. Hansen*, der kort efter sin indtræden i foreningen i 1941 blev valgt til foreningens næstformand og beklædte dette hverv til sin død, forhenværende lærer *Frands Hansen*, Maribo, der var med ved foreningens stiftelse i 1920, hvor han blev indvalgt i bestyrelsen og troligt beklædte denne post, indtil han ved sidste generalforsamling trak sig tilbage på grund af svigtende kræfter.

I beretningen omtalte formanden bl. a., at foreningens arbejdsopgaver siden sidste generalforsamling i hovedtrækkene har været samlet om videreførelse af foregående års arbejde med at stabilisere økonomien, samt at samarbejde med det af interesserede foreninger sammensatte udvalg til belysning af forestående kirkegårdsproblemer. Den ved sidste generalforsamling vedtagne kontingentforhøjelse er modtaget uden anke fra medlemmernes side, og kontingentet er gået udmærket ind. Foreningen har ansøgt en del legater om støtte, men har indtil nu kun modtaget afslag. Man har i år haft mulighed for at kunne oparbejde forlagsvirksomheden, idet både den nye kongelige anordning om kirkegårde og sidste års provstesyn gav grundlag for et forøget salg af kirkegårdsprotokoller, hvis nye oplag er omredigeret således, at teksten og rubrikkerne svarer til de krav, der stilles efter den nye anordning. Foreningen har udefra modtaget enkelte

forslag til forbedringer af protokollen, og vi er kun interesseret i at modtage flere forslag. De nye gravstedsbreve har foreningen kun hørt godt omtalt, og salget er stigende. Foreningen har i årets løb udsendt et nyt hefte med optrykning af den nye kongelige anordning om kirkegårde.

Foreningens reviderede regnskab godkendtes enstemmigt.

Redaktøren af foreningens blad gav oversigt for stoffet i de følgende hefter, ligesom spørgsmålet berørtes om en eventuel forhøjelse af forfatterhonoraret til bladet.

Til foreningens bestyrelse genvalgtes: billedhugger *G. Hammerich*, Ærøskøbing, stenhuggermester *P. H. Mohr*, København, menighedsrådsformand *N. J. Nielsen*, Horsens, og landsbygraver *I. Norlyk*, Thyregod, ligesom formanden, stiftsprovst *Carl Bay* valgtes til medlem af redaktionsudvalget.

Mødestedet for næste års generalforsamling blev fastlagt til Viborg stift.

Efter mødet blev Sorø kirkegårde forevist for de fremmødte på en særdeles kyndig og lærerig måde af havearkitekt *Breinholt Nielsen*, for hvilket foreningen herved bringer havearkitekten sin bedste tak.

Volmer Rud Nielsen.

Årsregnskab for 1953-1954

INDTÆGTER:

Kassebeholdning 1. 4. 1953	259,18
Kontingenter	6.133,60
Tilskud:	
Kirkeministeriet	1.000,00
Landbrugslotteriet	1.500,00
Forlagsvirksomhed	1.143,69
Renter	11,74
	<hr/>
	10.048,21

UDGIFTER:

Kontorudgifter	1.834,38
Vore Kirkegårde	4.705,33
Møder	2.713,23
Diverse	222,96
Kassebeholdning 31. 3. 1954	572,31
	<hr/>
	10.048,21

Horsens, d. 6. 4. 1954.

Volmer Rud Nielsen.

Regnskab med tilhørende bilag er gennemgået efter kassebogen, og der er intet fundet at

bemærke. Kassebeholdningen er ved årets slutning tilstede.

København, d. 26. 4. 1954.

P. F. Jensen. Falmer Nielsen.

Kirkegårds møder

Begge de to organisationer for kirkegårdsinspektører i Danmark og Sverige holder møder den 4.—6. august, og det er ordnet sådan, at de kan mødes tværs over Øresund. Den danske forening holder møderne i Officersforeningens lokaler i København og tager den 6. til Malmø for at tage på fællesudflugt med svenskerne til kirkegårde samt Østersøens kyst i det sydlige Skåne. Den svenske holder møderne i St. Petri forsamlingshus i Malmø, og efter ovennævnte udfærd tager dem, som vil det, til København om lørdagen for at studere københavnske kirkegårde.

Kirkegårdsindvielse i Odense

Den 23. juni indviede stiftsprovst *Astrup* den første del af den c. 23 ha store *Risingskirkegård* i Odense, hvortil vi var indbudt, sammen med en forsamling på c. 50. Kirkegården ligger nordøst for selve Odense og skal især betjene de ydre sogne, idet Fredens kirkegård er ved at være belagt. Planlæggelsen er sket af kirkegårdsinspektøren, havearkitekt *O. Raahauge-Askegaard*, og motivet for den er den grønne kirkegård og de avkortede gravsteder, hvilket skal gøre kirkegården både smukkere og billigere at holde end den gængse type. Idet vi forbeholder os en udførligere omtale af denne interessante kirkegård til et senere hefte, bemærker vi, at der foreløbig kun er anlagt c. 4,6 ha, hvorpå er opført en toiletbygning med frokoststue m. v. til folkene.

Ny brug af ældre bykirkegårde

Under genopbygningen af London har man klogt fundet det vigtigt at bevare en hel del af de udbombede kirker som ruiner med rekreative områder i og om disse, i form af ruinparker midt i citys travle verden.

Tillige har man givet lov til at åbne gamle, længe ude af brug værende kirkegårde for nedsettelse af askeurner, idet dette vil være uden sanitær risiko og det desuden vil være tiltalende for mange at kunne hvile i sådanne gamle fredede områder.

At dette heller ikke er ukendt for danske forhold viser bl. a. den ny benyttelse af klosterkirkegården i Køge.

Statslig kirkegårds konsulent

I Norge har man indset, at den hidtidige ordning med, at staten avlønnede en kirkegårds-konsulent som en slags halvdagsplads, ikke holdt stik. I en sådan stilling har først havearkitekt *Pål Sæland* og siden havearkitekt *Karen Reistad* virket. Nu er der jo opslået en stilling, der helt lønnes som kirkegårds konsulent.

Gravvårdsfrågor behandlades på sammanträde å Diakonistyrelsen

Biskop *Arvid Runestam* tog i vintras initiativet till en konferens på Dömle Stiftsgård omkring frågan om hur gravvårdsarkitekturen och gravvårdsförsäljningen skall kunna föras in på renare linjer (jvnf. pag. 25). Den vid Dömlekonferensen valda kommittén för dessa frågor vidare bearbetning har haft sammanträde på Diakonistyrelsen i Stockholm.

Biskop *Runestam* redogjorde för hur detta arbete fortskridit sedan Dömlekonferensen. Bland deltagarna märktes byrådirektör *Söderholm*, Kungl. Byggnadsstyrelsen, och doktor *Bertil Berthelson* från Riksantikvarieämbetet, samt vid Dömlekonferensen valda representanter för gravvårdsindustrierna, kyrkogårdsföreståndarna, kyrkväktarna, hembygdsförbundet, pastoratsförbundet och diakonistyrelsen.

Huvudfrågan var utgivandet av en bok om gravvårdar till vägledning för såväl gravvårdsindustrier som kyrkogårdsförvaltningar. Byrådirektör *Söderholm* framlade riktlinjer för innehåll till en sådan bok, nämligen en kortfattad historik med en del lokala anknytningar, de olika gravvårdsformerna: träkors, järnkors, liggande hållar, stående vårdar, skulpturer och natursten. Härtill framhöll biskop *Runestam* behovet av att även införa uppgifter om stiltyper för text, emblem och symboler samt förslag till minnesord ur bibel och psalmbok.

Vidare diskuterades ingående gravvårdsindustriernas försäljningsformer.

Gravvårdarnas detaljutformning dryftades även. Det påpekades hur kalkstenen är det vackraste materialet för gravvårdar, och beträffande texten framhölls hur denna utgör en viktig del af gravvårdens konstnärliga gestaltning. Dess placering utformning och innehåll ger värden det viktigaste värdet. Den graverade textens estetiska värde framför den upphöjda och polerade framhölls. Samtidigt poängterades dock värdet av att variation av såväl material som texttyper och bearbetningsform förekommer. Varje materialart måste behandlas på sitt sätt. Byrådirektör *Söderholm* förordade smides-

järnkorsen, som icke taga så stor volym i utrymme.

Till arbetsutskott för att vidare förbereda frågan om redaktionskommitte m. m. valdes biskop Runestam, byrådirektör Söderholm, komminister *Ragnar Stenberg*, Lidingö, och prof. *Sven Ivar Lind*, Konstakademien.

Samuel Kaldén.

Fra danske dagblade

$\frac{3}{8}$ (Frit Folk): Fredericia krematorium på assistenskgd.?

$\frac{3}{8}$ (Loll.-Falst. Stiftstid.): Urnehave på Nykøbing F. Nordre kgd. 1955.

$\frac{3}{8}$ (Nordsj. Venstrebl.): Ny kgd. eller udv. i Hillerød?

$\frac{3}{4}$ (Berl. Tid.): Dom om gravsted, der fyldte 13 gravpladser.

$\frac{3}{4}$ (Fyns Tid.): Flere og flere asker nedsættes i fællesgrave.

$\frac{3}{4}$ (Langel. Folkebl.): Mur om kgd. i Rudkøbing.

$\frac{3}{4}$ (Jyllandsposten): Krænket gravfreden ved at grave flere alen dybt hul i grav.

$\frac{3}{4}$ (Sydsjælland): Anlægsarbejdet ved Mern kgd. udbydes (havearkitekt *Rasmussen*).

$\frac{1}{4}$ (Demokraten): Ebeltoft kgd. er udvidet mod syd med ca. 250 gravpladser og indviedes langfredag af pastor *Elo Sørensen*. Arbejdet er ledet af kirkebetjent *F. Frederiksen*.

$\frac{2}{4}$ (Svendborg Avis): Flytning af kirkegårdsdiget i Åstrup kan ikke tillades, og det er derefter usikkert, hvordan kgd.sudvidelsen derefter bliver.

$\frac{2}{4}$ (Skive Folkebl.): Kgd.sudvidelsen i Skive er færdig nu i foråret (havearkitekt *C. Th. Sørensen*).

$\frac{2}{4}$ (Viborg Amts Soc.Dem.): Diget ved Findestrup kgd. kan flyttes og udv. derefter finde sted (havearkitekt *Johannes Tholle*, anlægsgartnerne *Glud og Hald*).

$\frac{2}{4}$ (Sønderjyden): Højer kgd. pyntes op af graver *C. Christensen*.

$\frac{2}{4}$ (Ærø Avis): Nyt kapel og urnehave i Marstal.

$\frac{3}{4}$ (Ålborg Stiftstid.): Søndagsarb.forbudet på Gedsted kgd.

$\frac{3}{4}$ (Næstved Tid.): Højesteretsdom om gravstedetsret (Næstved).

$\frac{1}{8}$ (Næstved Tid.): Fuirendal kgd. skal reguleres.

$\frac{1}{8}$ (Rosk. Dagbl.): Arb. med den ny kgd. i Glostrup påbegyndt — den ligger på hjørnet af Ringvejen, 5,5 ha stor (insp. *S. Hansen*).

$\frac{11}{8}$ (Jydske Tid.): Arbejdet med annexkgd. i

Ulkebøl er snart færdigt — omkostn. ca. 60.000 kroner (havearkitekt *Johannes Tholle*).

$\frac{13}{8}$ (Jydske Tid.): Træer og blomster flået af gravsteder i Tønder.

$\frac{14}{8}$ (Fyns Stiftstid.): Ullerslev skal have større kgd.

$\frac{18}{8}$ (Vordingborg Dagbl.): Hollandsk studiebesøg på Næstved kgd.

$\frac{18}{8}$ (Fr.borg Amts Avis): Den for 30 år siden indviede del af Ramløse kgd. er først nu blevet indviet og taget i brug.

$\frac{19}{8}$ (Loll.-Falst. Venstrebl.): Der foretages kgd.svandring og afholdes foredrag i Horslunde og Tillitze den 31. maj og 1. juni ved havearkitekt *Johannes Tholle*.

$\frac{19}{8}$ (Jydske Tid.): 7 års regulering af Kværs kgd. afsluttet (*R. Th. Christensen*).

$\frac{19}{8}$ (Roskilde Dagbl.): Ansgarkgd. i Hedehusene udvides.

$\frac{20}{8}$ (Østsjæll. Folkebl.): Udv. af Havdrup kgd. kan om kort tid tages i brug.

$\frac{24}{8}$ (Sydsjæll. Venstrebl.): Mern kgd.sudv. indviet.

$\frac{28}{8}$ (Løgstør Avis): Års kgd. skal udvides.

$\frac{29}{8}$ (Århus Stiftstid.): Holme kgd. udvidet (inspektør *Rud Nielsen*, kr. 89.000).

$\frac{31}{8}$ (Næstved Tid.): Svensk studiebesøg på Næstved kgd.

$\frac{1}{8}$ (Thisted Amts Avis): Udv. af Ydby kgd. færdig (inspektør *Hasselstrøm*, kr. 37.000).

$\frac{2}{8}$ (Loll.-Falst. Venstrebl.): Åstrup kgd. skal udvides (havearkitekt *Johannes Tholle*).

Fra svenske dagblade

Febr.-marts (Karlstad stiftsbl.): Gravgårdskonferensen i Dömle (jvnf. pag. 34; *John Fryxellius*).

$\frac{10}{8}$ (Nya Vermlands Tidningen): Trädgårdsarch. *S. Kaldens* förslag till anläggning v. Eskildsätters kirke godkendt.

$\frac{8}{8}$ (Sydsvenska Dagbl.): Udv. av Oxie kgd. indvigt av kontraktprosten.

$\frac{19}{8}$ (Sydsvenska Dagbl.): Kgd. får stadgarna ändrade (i Lund).

$\frac{20}{8}$ (Karlstad-Tidningen): Gravvårdskultur (*Samuel Kaldén*).

$\frac{31}{8}$ (Sydsvenska Dagbl.): Kgd.s-udvign. i Anderslöv.

Fra tidsskrifterne

American cemetery, marts: Another look at mechanization in the cemetery Field. Burial of the dead is a religious rite in Spain (*Harry Lund*). „Good Neighbour“ policy pays off for this cemetery. — April: Power tool a „Must“ in this

leading California cemetery. Dedicated to enriching the community's cultural life. Bird sanctuary brings many visitors to Missouri cemetery. Tremendous growth in Demand for mechanized equipment.

Anlægsgartneren, maj: Anlægsgartneri og kirkegårde (*Emil Bottiger*).

Blomster nr. 6: Interessen for „De ukendtes grav“ er i stærk stigning.

Der Naturstein nr. 4: Alta Grabmale. Grundsätzliches über die Gestaltung der Friedhof. Ein silberstreifen am horizont der Friedhofsgestaltung. Symbolische Zeichen. „Friedhof und Grabmal“ im Herbst 1954 in Düsseldorf. Wegnahme nicht bezahlter Grabsteine. — 5: Alte Marmorgrabmale. Symbolische Zeichen.

Garten und Landschaft nr. 4: Neue Friedhofsordnung stiftet Unruhe.

Gartner-Tidende nr. 15: Kirkegårdskursus (Alnarp).

Gartneryrket nr. 21: Årled kyrkjegardsdag for heile landet (hagearkitekt *Ragnhild Løvteit*).

Ignis nr. 3: Stadsfullm. ordförande i svenska städer om eldbeg. Det forntida brandgravsckicket i Norden (*Exert Naudou*). En minneslund (trädgårdsarch. *J. W. Cox*). — Nr. 4: Kring 1953 års eldbeg. ciffror (*Elma Övden*). Kyrkogårdar och urnlundar i Eskilstuna (kyrkogårdsf. *Enok Nilsson*). Varför skulle eldbeg. vara hednisk? — Nr. 5: Eldbeg. borttager icke respekten för de religiöse värdena (kontraktprost *Gottfrid Pontén*). Eldbeg. och markbesparing. Eldbeg. i Storbritannien 80 år (*Georg A. Noble*).

Kriegsgräberförsorge nr. 3: „Sie leben in uns fort allezeit“. Deutsche Soldatengräber in Südwestafrika. Sorgen um unsere Gräber in Frankreich. — Nr. 4: Die See gab diese Toten her. Vor einer Regelung in Griechenland. In Island. Aus Bagdad. Die nächste Kriegsgräberreise. — Nr. 5: Wenn Ihr in das Ausland fahrt ... Wer soll eigentlich das Werk weitertragen? Kriegsgräberförsorge — ein Herzenanliegen aller. Die nächsten Kriegsgräberreisen.

Landsbygraveren nr. 3: April (om kirkegårdsarbejdet; *Ingv. Norlyk*). Tanker om klokkringningen (*Arnold Hansen*). Klokkeringningen (*A. L. Pedersen*). Et par små oplysninger (om priser; *Oluf Andersen*). Kan græsset erstattes (*H. T. T.*). Arbejde — og rigtigt udført (*Jak. Christiansen*). — Nr. 4: Oplysning til Oluf Andersen (om priser; *Martin Rysgaard*). Prisen for begravelse (*Poul Møller*). Arbejdet i maj (*Retoft*). Til begravelse (*Edv. Petersen*). Min første jordefærd (*Ejnar M. Bertelsen*). — Nr. 5: Nogle træk af den kristne begravelses-

plads' historie (*Emil Bottiger*). Min første jordefærd (fortsat).

Menighedsrådenes blad nr. 3: Kirkegårdenes sekularisering skrider frem (*Emil Bottiger*). — Nr. 5: Private begravelsespladser (*Johannes Tholle*).

Norsk hagetidend nr. 5: Konsulent i kirkegårdsstell.

Pharos nr. 1: Cremation in Great Britain (80 års historie). The 67th Crematorium opening ceremoni at Old am. Cardiff crematorium opened (det 68. de.). East London crematorium opened (69. de.). — Nr. 2: The 70th. Crematorium opened (West Hartepool). Crematorium in Great Britain (fortsat). Churchyards to reopen for ashes (i London); jevnfør foran s. .

Steinmetz- und Bildhauer nr. 3: Der Stein bleibt das wesentliche. Idee und Gestaltung (gravmæler). Grabmale in England. Auch 1954 wieder „Friedhof und Grabmal“ in Düsseldorf. — Nr. 4: Idee und Gestaltung. — Nr. 5: Tot und Totenmal in christlicher Schau (*Theodor Bogler*). Idee und Gestaltung. Verständnis für das notwendige auf unsern Friedhöfen.

Viola nr. 15. Kyrkogårdskursen vid Alnarp.

Bog anmeldelser

Imperial War Graves Commission. Thirty-fourth annual Report. 8°, 48 s., Her Majesty's stationary office, London 1954, 2 s. 6 d. net.

Af denne 34. beretning om krigsgravene i det britiske verdensrige m. m. fremgår det, at ordningen af gravene i Danmark er færdig, og det samme er tilfældet i Norge og Sverige. Heftet rummer 12 sider illustrationer på krideret papir samt gengivelse af et farvefoto fra Arnhem soldaterkirkegård.

Dansk Ligbrændingsforening. Beretning for året 1953. 8°, 88 s., Kbh. 1954.

Beretningen fortæller om stadig fremgang for foreningen i medlemstal, for byerne i antal af krematorier og for det ganske land i procentvis antal af krematorier. Danmark ligger stadig forrest af Europas lande med Svejts lige efter og det konservative England i hælene; af landets byer fører det konservative Frederiksberg med højeste brændingsprocent.

Peter Shephard: Modern Gardens. 4°, 144 s., 291 illustr. The Architectural Press, London 1953. 36 s.

Med denne ikke så sjældent benyttede titel har den engelske arkitekt og havearkitekt udsendt nærværende bog, der indeholder billedstof fra en række europæiske og oversøiske lande, begyndende med et smukt foto af skogskyrkogården i Stockholm og sluttende med en

yndig detaille fra en lille London-have. Danmark er også repræsenteret med nogle alt for ofte før gengivne motiver. Det „moderne“ kan det være så som så med, for adskillige motiver er fra den amøbe periode, som vel ikke skulle kaldes „moderne“ mere, og sekskanterne er ikke med, men nogle franske parterrer. For alle billeder må man ikke glemme at læse forfatterens forstandige, dybsindige og fornuftige plan-tilosofiske betragtninger i introduktionen. Hovedindtrykket er den direkte linje fra *Jekyll* i England til *Blom* i Sverige — den første er nu død, den sidste afgået fra det gartneriske embede.

J. G. Shepperd og G. A. Jellicoe: *Italien Gardens of the Renaissance.* 8°, upag. (over 100 s.). Alec Tiranti Ltd., London 1953, 25 s.

Dette er en slags fører i studiet af Italiens glørværdige gamle haver og er af mange årsager af stor værdi i så henseende. Illustrationerne er dels fotogengivelser, dels streg og planer, der er sat op på en udmærket og instruktiv måde. Teksten er samlet foran på 25 sider og er både fransk og engelsk. Bedre bog til rejsestudie af dette emne kan næppe gives.

Richard Sudell: *Garden Planning.* 8°, 126 s., English Universities Press Ltd., London 1953. 8 s. 6 d.

En handy lille bog med en mængde planer, skitser og detaljer for de millioner af nye haveamatører, som arbejder under nye betingelser på arealer, der er meget forskellige fra dem, man havde i tidligere århundreder, siges der i forordet. Og fakta viser, at det er småhaverne, der arbejdes med, men ideerne synes ofte at stamme fra de svundne tider.

Lanning Roper: *Royal Gardens.* 4°, 96 s. W. H. & L. Collingridge Ltd., London 1953. 15 s.

I et stateligt værk om kong George VI's haver giver havearkitekt *G. A. Jellicoe* et forord til kollegaen *Ropers* tekst (9 sider) og billeder fra Buckingham, Windsor, Sandringham, Holyroodhouse og Balmoral. Værket er meget smukt udstyret og giver interessante kig ind bag kulisserne, hvor Imperiets herskere har øvet horticultural og topiarisk kunst, indtil de er stedt til hvile i Windsors kapeller.

Resolutioner m. m.

(fortsat fra pag. 32)

16) I § 25, Stk. 2, ændres Ordene: „Naar Familiegravsteder — — ønskes“ til: „Naar Familiegravsteder, hvorved forstaas Gravsteder med mere end 1 Gravplads eller — hvis der er efterlevende Ægtefælle, jfr. § 24, Stk. 1, — mere end 2 Gravsteder, ønskes“.

17) I § 25, Stk. 7, ændres Ordene: „efterhaanden som de nuværende Indehaveres Ejendomsret til den paagældende Ejendom opfører“ til: „ved første Ejerskifte efter 1. Juli 1922“.

18) § 27, Stk. 1, 1ste og 2det Punktum, affattes saaledes:

„Ønsker Menighedsraadet Ligkapel, Krematorium, Lighus, Redskabshus, Nødtørftshus eller anden saadan Bygning opført paa Kirkegaarden eller andetsteds paa Kirkens Grund, være sig paa Kommunalbestyrelsens eller Kirkens Bekostning eller ved Midler, tilvejebragt ad privat Vej, og en passende Plads hertil findes, kan Ministeriet meddele Tilladelse dertil, naar Andragende herom indsendes, bilagt Tegning og Beskrivelse samt et Kort eller Rids, visende Bygningens Beliggenhed i Forhold til Omgivelserne. Den fremtidige Vedligeholdelse af vedkommende Bygning paahviler da Kirken, for saa vidt Udgiften hertil ikke udredes paa anden Maade. Til Opførelse af Krematorium paa en Kirkegaard, der hører til en Kirke, der ikke er i Selveje, udkræves tillige vedkommende Kirkeejers Samtykke.“

19) I § 28, Stk. 3, indføjes efter „Jord“ Ordene: „tillige med de nødvendige Arealer til Holdplads, Adgangsveje m. v.“.

Kirkeministeriets Skriv. (27/3 1947) (til Stiftamtmanden og Biskoppen over Roskilde Stift), hvorved meddeles bl. a., at der paa Finansloven for Finansaaret 1947—48 under § 20. II. C. 19 som Tilskud til Anlæg af en Mindelund m. m. for begravede allierede Soldater paa Svinø Kirkegaard er bevilget et Beløb, svarende til Halvdelen af de med Mindelundens Anlæg m. m. forbundne Udgifter, dog ikke udover 25000 Kr.

Kirkeministeriets Skriv. (27/3 1947) (til Aarhus Byraads Ekspeditionskontor, Den juridiske Direktør) ang., at det ikke er nødvendigt at søge Kirkeministeriets Godkendelse af Ændringer i det af Byraadet vedtagne Betalingsreglement for Begravelsesvæsenet i Aarhus.

Kirkeministeriets Skriv. (13/3 1947) (til Stiftamtmanden og Biskoppen over Haderslev Stift) ang. Afslag paa et Andragende om Tilladelse til Ligflytning i et nærmere angivet Tilfælde.

I et med Stiftsøvrighedens Skrivelse af 19. April d. A. hertil indsendt Andragende har Sognepræsten for Asserballe Menighed for Enken efter den den 1946 afdøde Gaardejer N. N., der den 1947 er begravet paa Asserballe Kirkegaard, anholdt om Tilladelse til

at lade Liget af ovennævnte N. N. opgrave og overflytte til Nordborg Kirkegaard.

I Anledning heraf skal man tjenstlig meddele til Efterretning og videre Bekendtgørelse, at Ministeriet under Hensyn til, at der ifølge det oplyste er stor Uenighed indenfor Kredsen af den afdødes nærmeste Paarørende om den ommeldte Ligflytning, ikke finder at kunne give Tilladelse hertil paa det foreliggende Grundlag.

I denne Forbindelse bemærkes yderligere, at Ministeriet, om end den afdødes Ægtefælle maa betragtes som den nærmeste til at træffe Beslutning om en eventuel Ligflytning, dog under Hensyn til, at afdøde er begravet i et Slægtsgravsted, hvorover der i hvert Fald næppe tilkommer Enken en udelt Raadighed, maa anse det for tvivlsomt, om en eventuel Opgravning vil kunne ske uden Samtykke af de øvrige til Gravstedet berettigede Personer.

Kongl. Stadfæstelse (17% 1947) (udfærdiget gennem Kirkeministeriet) paa **Fundats for Væver Thomas Clausen Hagedorns Legat** til Vedligeholdelse af Gravstenen paa Væver Th. C. Hagedorns Grav paa Fjelstrup Kirkegaard m. m.

Kirkeministeriets Skriv. (19% 1947) (til Stiftamtmanden og Biskoppen over Aarhus Stift), hvori — i Anledning af, at Provstiudvalget for Støvring og Galten Herreder i et med Stiftsøvrighedens Skrivelse af 12. Maj 1947 fremsendt Andragende havde forespurgt, om det i § 32 i Lov Nr. 282 af 30. Juni 1922 om Vedligeholdelse af Kirker og Kirkegaarde m. v. omhandlede Syn skal foretages over Randers Hospitalskirke og Hospitalets Kirkegaard — meddeles, at saavel Hospitalskirken som den ommeldte Kirkegaard skal synes af Provsten og Provstiudvalgets bygningskyndige Mand ved det i Henhold til Lov Nr. 282 af 30. Juni 1922 § 32 hvert 3die Aar afholdte Syn, jfr. Kirkeministeriets Skrivelse af 29. April 1938.

Kirkeministeriets Skriv. (20% 1947) (til Stiftamtmanden og Biskoppen over Roskilde Stift) ang., at en Kirketiendeejer maa anses pligtig til som Udgift ved Kirkegaardens Drift at bekoste nødvendig Fjernelse af Sten, for at en Grav kan faa den normerede Dybde.

I det med Stiftsøvrighedens Skrivelse af 24. April d. A. tilbagefulgte Andragende har Ejeren af A. Sogns Kirketiende anholdt om, at der af de blandt A. Kirkes Kapitaler under Stiftsmidlerne oplagte Beløb, der er indbetalt som Vederlag for Erhvervelse af Gravsteder paa A. Kirkegaard, maa blive frigjort et Beløb af 175 Kr.,

som af Kirketiendeejeren er betalt for Fjernelse af en stor Sten, som det ved Kastning af Enkefru N. N.s Grav den 22. Januar d. A. viste sig nødvendigt at fjerne, for at Graven kunde faa den normerede Dybde.

Saaledes foranlediget skal man herved tjenstlig meddele til Efterretning og videre Bekendtgørelse, herunder for Kirketiendeejeren, at der ikke vil kunne ske Udbetaling af Kirkens Kapitaler i det omhandlede Øjemed, men at Udgiften maa afholdes af Kirketiendeejeren som en Driftsudgift med eventuelt Fradrag af det Beløb, som Gravstedsejeren under Hensyn til de i Sagen oplyste Omstændigheder maatte være villig til at udrede.

Kirkeministeriets Skriv. (9% 1947) (til Stiftamtmanden og Biskoppen over Ribe Stift) ang. **Regulering af Gravelønning af Hensyn til det midlertidige Honorartillæg i Henhold til Lov Nr. 418 af 12. Juli 1946 § 28, Stk. 4.**

Kirkeministeriets Skriv. (12% 1947) (til Stiftamtmanden og Biskoppen over Ribe Stift) ang. **Administrationen m. v. af nogle til Vedligeholdelse af Gravsteder paa Jerne Kirkegaard henlagte Kapitaler, efter at Kirkegaarden var overgaaet til kommunal Drift under Esbjerg Kommune.**

Kirkeministeriets Skriv. (13% 1947) (til Stiftamtmanden og Biskoppen over Roskilde Stift) ang. **Klage over Gravelønning.**

Kirkeministeriets Approbation (14/6 1947) paa følgende ændrede Affattelse af § 7 i Reglement for Begravelsesvæsenet paa Frederiksberg:*)

§ 7. I Kirker og Kirkegaardskapeller maa ingen Bisættelse, der skal efterfølges af Jordfæstelse samme Dag, ansættes senere end til Kl. 2. Dispensation kan kun opnaas i ganske særlige Tilfælde. Bisættelser fra Kirke og Hjem skal finde Sted saa betids, at Kisten kan være ved Graven paa Kirkegaarden senest Kl. 3.

Saafernt Tilkastningen af en Grav (herunder Urnegrav) ikke kan tilendebringes inden Udlobet af Kirkegaardens sædvanlige Arbejdstid, vil der være at erlægge Betaling for Overarbejde i Henhold til de til enhver Tid gældende Regler.

Kongl. Resol. (27% 1947), hvorved det paa Kirkeministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling har behaget Hans Majestæt Kongen

*) Jfr. om denne Bestemmelses-hitidige Affattelse Kirkeministeriets Skrivelse af 25. Juli 1931.

1. at bemyndige Biskoppen over Haderslev Stift til enten selv eller ved vedkommende Provst at foretage den højtidelige **Indvielse af det i 1943 paa Søndre Kirkegaard i Vejle opførte Kapel som Kirke** *) under Forudsætning af, at det forinden Indvielsen ved et i Henhold til Bestemmelsen i § 3, Stk. 2, i Lov Nr. 282 af 30. Juni 1922 om Vedligeholdelse af Kirker og Kirkegaarde m. v. afholdt Syn er konstateret, at Kirken er forsynet med alt til Gudstjenestes Afholdelse fornødent, samt

2. at bifalde, at der **tillægges den nye Kirke Navnet „Søndermarkskirken“.**

Kirkeministeriets Cirkulæreskriv. (30/6 1947) (til Stiftsovrighederne) vedr. **Begravelse m. v. af tyske Flygtninge i Danmark.**

Kirkeministeriets Skriv. (11/7 1947) (til Stiftamtmanden og Biskoppen over Fyns Stift) ang. **Beregning af Honorar til Gravere.**

Kirkeministeriets Skriv. (4/8 1947) (til Stiftamtmanden og Biskoppen over Aarhus Stift) ang. **Tilsynet med det i Lystskoven ved Rathlousdal værende Gravkapel.**

I Anledning af en med Stiftsovrighedens Skrivelse af 15. April d. A. indsendt Forespørgsel fra Provst for Hads-Ning Herreders Provsti N. N. om, hvorvidt et i Lystskoven ved Herregaarden Rathlousdal værende Gravkapel er underkastet kirkeligt Tilsyn, skal man, idet henvises til, at den ved Ministeriets Skrivelse af 11. December 1854**) meddelte Tilladelse til Gravkappellets Opførelse bl. a. er givet paa Vilkaar,

*) Jfr. Kirkeministeriets Skrivelse af 1. Februar 1947. Efter at Menighedsraadet i et med Stiftsovrighedens Skrivelse af 2. Marts 1947 fremsendt Andragende under Henvisning til, at Raadet nu var villigt til helt at opgive Indretningen af et Krematorium i Kapellet, paany havde anholdt om, at Kapellet maatte blive indviet til Kirke, tilskrev Kirkeministeriet den 3. Maj 1947 Stiftsovrigheden, »at Ministeriet, idet man fastholder de i fornævnte Skrivelse herfra af 1. Februar 1947 fremsatte principielle Betragtninger, under Hensyn til det nu oplyste, at Menighedsraadet har vedtaget at frafalde Ønsket om Indretning af Krematorium i Kapellet, og at Begravelser af udenfor Folkekirken staaende Personer og borgerlige Begravelser vil blive henvist til et af Byens to andre Kirkegaardskapeller, i det foreliggende Tilfælde vil kunne tiltræde, at Kapellet indvies som Kirke, hvorved der ogsaa er taget Hensyn til, at der ved Kapellets Opførelse i høj Grad er lagt Vægt paa, at saavel Bygningens Ydre som dens Indre saa meget som muligt har faaet Karakteren af en Kirke«.

**) Se Kongelige Reskripter og Resolutioner, Love og Expeditioner, Geistligheden i Danmark vedkommende, Ny Række, 5. Bind, 1854 og 1855, pag. 178.

„at der paa den umyndige Stamhusbesidders Vegne udstedes en Declaration, som bliver at tinglæse, hvorved Stamhusets nuværende og tilkommende Besiddere, hvis Capellet mod Formodning i Tiden skulde forfalde og af den kirkelige Øvrighed skjønnes ikke længere svarende til sin Bestemmelse, forpligtes til at efterkomme og udføre de Foranstaltninger, som i saa Maade af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet findes at burde træffes“, herved tjenstlig meddele til Efterretning og videre Bekendtgørelse, at det omhandlede Kapel i Medfør af Bestemmelsen i § 35 i kgl. Anordning af 10. December 1927 om Kirkegaarde vil være at syne hvert 3. Aar af Provsten og den af Provstiudvalget valgte bygningskyndige Mand i Forbindelse med det i § 32 i Lov Nr. 282 af 30. Juni 1922 om Vedligeholdelse af Kirker og Kirkegaarde m. v. ommeldte Syn.

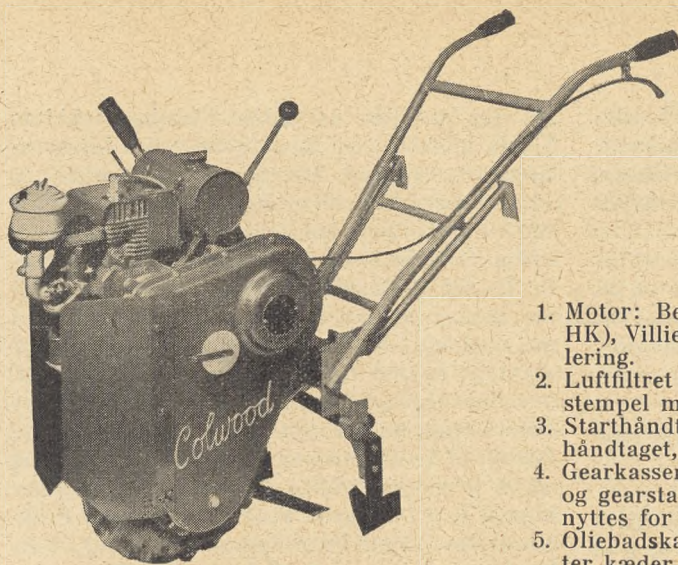
For disse Synsforretninger vil der af Ejeren af Begravelsespladsen være at erlægge Vederlag m. m. i Overensstemmelse med Bestemmelsen i fornævnte Lovs § 39, saaledes som denne er ændret ved Lov af 15. Marts 1947, § 1, Pkt. 23, jfr. Ministeriets Cirkulæreskrivelse af 29. April 1947

Kirkeministeriets Skriv. (14/8 1947) (til N. N.) ang., at **Samtykke fra Kirkegaardsbestyrelsen udkræves til Anbringelse af Gitterværk omkring Gravsteder.**

I Anledning af Deres hertil indsendte Andragende, hvori De har besværet Dem over, at A. Sogns Menighedsraad har afslaaet Deres Anmodning om Tilladelse til at lade opsætte et Smedejernsgitter omkring et Dem tilhørende Gravsted paa A. Kirkegaard, hvori Deres Svingforældre, Godsejer O. O. og Hustru, ligger begravet, skal man herved meddele, at Ministeriet, da Menighedsraadet ved den den 27. Juni 1947 over A. Kirke afholdte Synsforretning har fastholdt sin Vægring ved at give Tilladelse til Opstilling af Gitterværk omkring Gravstedet, ikke ser sig i Stand til at foretage videre i Sagen under Hensyn til, at Samtykke fra Kirkegaardsbestyrelsen til en saadan Opstilling i Henhold til Bestemmelsen i § 26, Stk. 1, 1. Pkt., i Lov Nr. 282 af 30. Juni 1922 er nødvendigt.

Kirkeministeriets Skriv. (27/8 1947) (til Stiftamtmanden og Biskoppen over Aalborg Stift) ang. **nogle Bestemmelser i en Kirkegaards Vedtægt vedrørende Fredningstiden for Gravsteder og Betaaling for Gravkastning.**

(fortsættes)

Colwood

— DEN IDEELLE ARBEJDS-
TRAKTOR

til større industrivirksomheder og offentlige institutioner

COLWOOD TRAKTOREN

er et 100 pct. engelsk kvalitetsprodukt — den er let at manøvrere, robust, og der er udstyr til ethvert formål.

Colwood er absolut den førende traktor på det danske marked.

STANDARD-UDSTYR: 1 sæt radrenseskær.
3 kultivatortænder.
1 værktøjskasse.

ANDET UDSYR:

Plæneklipper

Fejemaskine

Sneplov-Tromle

Vædskesprøjte

Pudderblæser

Vandpumpe

Såmaskiner

Rækkesåmaskine

Græsslåmaskine

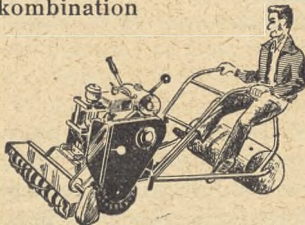
Arbejdsvogn

Plove-Skuffejern

Muldjern-Radrenser

og Jordfræser

En Colwood
kombination

HAH hækkeklipperen leveres også til direkte tilslutning til 220 volts vekselstrøm. For en merpris kan den også leveres til jævnstrøm.

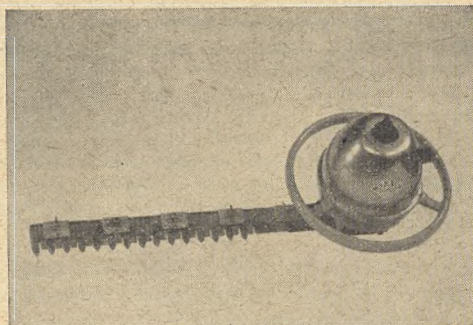

HÆKKEKLIPPER

kan også tilsluttes
Colwood traktoren

HAH hækkeklipperen, som vi hermed præsenterer for Dem, betyder et stort fremskridt for alle gartnerne og haveejere. Den er meget bekvem at arbejde med, fuldstændig fri for rystelser, og dette i forbindelse med en meget lille vægt og en hensigtsmæssig konstruktion gør det muligt at forøge dagens arbejdsydelse ganske betydeligt (3-4 dobbelt præstation er ikke ualmindeligt). På trods af den større præstation er arbejdet med HAH hækkeklipperen ikke trættende, fordi det hele foregår automatisk, og der byder sig endog større mulighed for ensartet klipning.

HAH hækkeklipperen drives af strøm fra en generator (hver generator kan afgive strøm til 2 hækkeklippere). Det mest almindelige er, at denne generator kobles til en Colwood traktor.

Skriv efter brochure og forlang demonstration

PÅ ØERNE:

TH. HAAGENSEN

Reykjavikgade 3 - København S.
Telefon Central 3577

I JYLLAND:

HERNING AUTOHANDEL

Østergade 45 - Herning
Telefon Herning 2100